

Handledning till *Sveriges historia - Från istid till EU* av Bengt Fredrikson

Uppgifter: Introduktion av boken, textfrågor och skapa tidslinje

Bokens lästnivå: 3, lätt

Målgrupp: Handledningen fungerar för unga vuxna och vuxna i olika skolformer och i bokcirklar

Om boken

Det här är historien om Sverige. Du får följa med från när de första människorna vandrade in i Sverige för över 10 000 år sedan fram till att landet gick med i EU 1995.

Läs om mäktiga män och kvinnor, krig och mord. Om vanligt folk, svält och uppror. Om hur barn hade det på 1400-talet och om kvinnor som klädde ut sig till män för att kunna vara med i Sveriges krig. Om när Sveriges statsminister mördades och när landet fick sina första tonåringar.

I denna rikt illustrerade faktabok berättar Bengt Fredrikson medryckande om de händelser och personer som har gjort Sverige till det land vi lever i idag.

Handledningen är framtagen av Jenny Edvardsson.

Introduktion av boken

Titta på omslagsbilden. Låt var och en i gruppen säga något den lägger märke till. Vad ser ni? Vad är det för bilder och symboler som är avbildade på framsidan? Låt alla få fylla på med någon detalj de ser i bilden. På vilket sätt kan de kopplas till Sveriges historia? Fundera också över undertiteln *Från istid till EU*. När var istiden och vad betyder förkortningen EU?

Textfrågor

Läs boken på det sätt som passar gruppen. Var och en för sig, i par eller högt i grupp. Ni kan välja om ni vill göra uppgifterna muntligt, skriftligt eller både och. Anpassa utifrån gruppens behov och önskemål.

Landet under isen

1. När kom de första människorna till Sverige?
2. Hur kan man beskriva stenåldern? Ta hjälp av följdfrågorna:
  - a. Hur bodde man?
  - b. Vad levde man av?
  - c. Vad åt man?
3. Stridsyxefolket
  - a. Vilka var stridsyxefolket?
  - b. Varför kallades de för stridsyxefolket?
4. Hur kan man beskriva bronsåldern? Ta hjälp av följdfrågorna:
  - a. Hur bodde man?
  - b. Vad levde man av?
  - c. Vad åt man?
5. Hällristningar, vad är det för något?
6. Hur kan man beskriva järnåldern? Ta hjälp av följdfrågorna:
  - a. Hur bodde man?
  - b. Vad levde man av?
  - c. Vad åt man?
7. Vad var Uppåkra?

Vikingarnas tid

1. Vad är en viking?
2. Vad hände i Lindisfarne i norra England år 793?
3. Vilka är de mest kända asagudarna?
4. Hur levde vikingarna?
5. Vad är en runsten?
6. Ge exempel på spår av vikingatiden i dagens Sverige och Europa.

En ny Gud i Norden

1. Det står på sidan 40 att "Kyrkan, kungen och de andra mäktige männen hade nytta av varandra". På vilket sätt hade de nytta av varandra? Förklara.
2. På vilket sätt gjorde kristendomen människorna i Sverige mer lika varandra?

Kungarna tar makten

1. Vad heter Sveriges första helgon?
2. Vad betyder ordet jarl?
3. När började Stockholm byggas?
4. I Sverige var det oroligt under 1100–1200-talen. Ge exempel från texten som visar på oroligheter.
5. Vad hette Sveriges första kung?

Den stora döden

1. Vad är digerdöden?
2. Vad får du veta om heliga Birgitta eller Birgitta Birgersdotter, som hon egentligen hette?
3. Berätta om Hansan. Ta hjälp av frågorna:
  - a. Vad var Hansan?
  - b. Vad gjorde Hansan?
  - c. Var fanns Hansan?

Samarbete och uppror

1. Vad var Kalmarunionen?
2. Sommaren 1434 blev det uppror i Bergslagen. Varför gjorde folket uppror?

Vägen mot blodbadet

1. Vilket var Sveriges första universitet? När grundades det?
2. Berätta om Stockholms blodbad. Ta hjälp av följdfrågorna:
  - a. När ägde det rum?
  - b. Vilka drabbades?
  - c. Vilken var anledningen till blodbadet?

Kungens uppror mot kyrkorna

1. Varför ville Gustav Vasa göra uppror mot kungen?
2. Genom Gustav Vasa blev den svenska kyrkan protestantisk.
  - a. Hur påverkade det kyrkan?

- b. Hur påverkade det människorna i Sverige?
  - c. Vilka blev de största förändringarna för kyrkan?
3. Under Gustav Vasas regeringstid genomfördes en del förändringar i Sverige. Ge exempel på någon.

Hundra år med krig

1. Gustav II Adolf var ung när han blev kung. Han drömde om ett större Sverige. Vad gjorde han för att uppnå sin dröm?
2. År 1658 var Sverige ett stort och mäktigt land. Vilka var anledningarna till att Sverige kunde bli så stort och mäktigt?
3. Vilka var snapphanarna?

En drottning utan makt

1. Vilka är de fyra stånden?
2. Vilka var hattarna och mössorna?
3. Carl von Linné är en av Sveriges mest kända vetenskapsmän. Vad är han berömd för?
4. År 1766 fick Sverige som första land i världen en lag om tryckfrihet. Vad innebär denna lag?

Kungen gör revolution

1. År 1772 blev det en revolution i Sverige. Vad ledde den till?
2. Vem var Carl-Michael Bellman?
3. Gustav II Adolf genomförde en hel del förändringar i Sverige under sin regeringstid. Ge exempel på någon.

Ett smutsigt och vänligt folk

1. Den engelska författaren Mary Wollstonecraft reste i Sverige och skrev sedan om sin resa. Vilken bild av Sverige är det hon för fram i sin skrift?

En fransk kung ledde Sveriges sista krig

1. Vad är Göta kanal?
2. När var det senast krig i Sverige?

Modernare tider

1. När järnvägen skulle byggas i Sverige var en del för byggandet och andra mot. Vilka argument förde de två sidorna fram?
2. År 1856 gav Fredrika Bremer ut boken *Herta*. Den väckte stora diskussioner. Varför det?

Skogen blev pengar

1. Vad betyder ordet snilleindustri?
2. Vad hette Sveriges första statsminister?

Flykten till Amerika

1. Varför flydde svenskarna till Amerika?

Drömmen om Sverige och Norden

1. Sveriges nationaldag är den 6 juni. Varför valde man just detta datum?
2. Under 1800-talet ökade intresset för det svenska. Ge exempel på hur detta kom till uttryck i landet.

En skräddare blev politiker

1. Vem var August Palm och vad ville han förändra?
2. Sveriges första strejk ägde rum i Sundsvall 1879. Varför strejkade man?
3. År 1922 hade man den första folkomröstningen i Sverige. Vad röstade man om?

Världens finaste pris

1. Vem var Alfred Nobel?
2. Inom vilka områden delas Nobelpriset ut?

Gränser i samernas land

1. Hur har samerna behandlats i Sverige? Ge exempel från olika tider.

Krig och kris på borggården

1. Hur påverkade första världskriget Sverige?

I skuggan av kriget

1. På 1920-talet förändrades kvinnans situation i Sverige. Vilka förändringar genomfördes?
2. Vad var Nationernas förbund för något? Vad arbetade förbundet för?

Ett nytt krig har börjat

1. Vem var Raoul Wallenberg?

En kvinna i regeringen

1. Vad hette den första svenska kvinnan som fick sitta i regeringen?
2. Sverige skulle bli ett folkhem. Vad innebar det?
3. Efter andra världskriget fick vi två stormakter i världen. Vilka?
4. I september 1967 bytte Sverige från vänstertrafik till högertrafik. Hur gick detta byte till?

Statsministern mördas

1. Olof Palme var både älskad och hatad. Vad berodde det på? Ge exempel.

Sverige blev en del av världen

1. Hur har Sverige utvecklats sedan de första människorna kom hit för 12 000 år sedan? Ge exempel.

Skapa tidslinje

Skapa en tidslinje över Sveriges historia. Tidslinjen ska bestå av händelser som du själv tycker är viktiga. Motivera dina val av händelser.

Utgångspunkt är följande två frågor:

- Vilka händelser tycker du är de viktigaste i Sveriges historia från istiden fram till dagens datum?
- Vad är det som gör att du anser att just dessa händelser är de viktigaste?